N°. 163.

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

VRIJDAG 2 DECEMBER.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . ƒ 4.50
Voor de overige steden des Rijks . . . . » 5.00

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 60, Ned. Cour.

De discussiën over de begrooting.

II.

WAAR ONS GELD ZAL BLIJVEN.

Wij hebben, bij de behandeling van het derde hoofdstuk der Staatsbegrooting, *Buitenlandsche Zaken*, het treffende schouwspel gezien, dat de trouwste vrienden van het Ministerie zooveel zelfstandigheid en moed ontwikkelden, dat zij het waagden *oppositie* te voeren. Het was ook niet anders van de mannen der »tegenovergestelde rigting« te verwachten. De overgroote meerderheid der vorige Kamer was zóó slaafsch, gehoorzaamde zóó gedwee haren Meester — men heeft het elken dag in de *Nederlander* en de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* kunnen lezen — dat zij amendementen voordroeg en deed aannemen, waartegen de Regering zich verzette; dat zij bezuinigingen te weeg bragt, waarin het Ministerie aanvankelijk wel eens bezwaar zag; dat zij een beginsel en zijne toepassing soms voet voor voet betwistte of verdedigde. Dat kan natuurlijk de kleingeestige werkkring niet meer zijn van de tegenwoordige meerderheid. Zij betoont zich *veel meer* onafhankelijk en zelfstandig: zij wijst aan het Land *hoe* men een Ministerie eigenlijk *ondersteunen* en, waar het pas heeft, vinnig *bestrijden* kan.

Dat voorbeeld is schitterend gegeven; wij zijn geroepen het te constateren, en wij haasten ons er bij te voegen, dat de heer VAN HALL zich niet minder verdienstelijk heeft gemaakt door zich eindelijk te laten overhalen, om het voorloopig in principe met de »*bestrijders van het Ministerie*« eens te zijn en in het verschiet inwilliging van het gevraagde, en de Natie eene allertroostrijkste toekomst te beloven.

»Tot dusver« — aldus redeneerden ongeveer de heeren VAN LENNEP, VAN GOLTSTEIN, DE KEMPENAER en VAN DER BRUGGHEN — hebben wij, mijnheer VAN HALL! uw Ministerie krachtig ondersteund. Het doet ons leed, dat wij het thans op een gewigtig punt moeten bestrijden; maar aangezien wij zijn de ware vertegenwoordigers der Natie (gelijk de Minister van Justitie wel heeft gelieven te verklaren, ten einde aan te duiden, dat alle mogelijke Kamers vóór ons en die nog komen, de *onechte* zijn zullen), kunt gij, mijnheer VAN HALL! ons niet kwalijk nemen, wanneer wij ons ten sterkste tegen uw hoofdstuk moeten verzetten.

»Wij zien in dit hoofdstuk eene allerverderfelijkste strekking. Gij waart opgetreden met de belofte, om in alles het tegenovergestelde te doen van uw voorganger, en evenwel stelt gij eene begrooting voor, juist gelijk aan die van het vorige jaar. Het scheen ons toe, dat na het jongste stoken-besluit, waarmede uwe hoogstgewigtige werkzaamheden in zake de bisschops-quaestie werden besloten, nog al tijd over is gebleven, om in uwe begrooting de noodige veranderingen te maken.

»Tot ons innig leedwezen hebben wij ons in onze vaderlandslievende verwachting bedrogen.

»Wat toch was de verderfelijke strekking van het vorig Ministerie, met betrekking tot het hoofdstuk van Buitenlandsche Zaken? Het was van de onzinnige meening, dat, zoolang eene groote schuldenlast de natie drukt, zoolang die natie onder belastingen moet blijven gebukt, zoolang de eerste levensbehoeften bijkans niet onder het bereik zijn van de groote massa des volks: zoolang althans behoorden de Nederlandsche diplomaten zich niet al te zeer in overvloed te baden, en moest men trachten hier en daar met een ellendig tractementje van 20, van 24, van 30 duizend guldens 's jaars rond te komen. Het noodlottige gevolg ook van dit verderfelijk beginsel is dan ook niet uitgebleven. Het Ministerie heeft jaarlijks wat geld opgespaard, en wil dat overschot doen dienen tot *vermindering van lasten*. De natie ontvangt daardoor een zonderlingen indruk, die hoe eer hoe liever behoort te worden tegengegaan. Onze vriend, de Heer SLEESWIJK VENING, heeft teregt gezegd, dat het Nederlandsche volk gewoon was, onder belastingen gebukt te gaan, en dat men het aan die gewoonte niet moest onttrekken. Bovendien, een volk, dat wat ruimer adem halen, dat wat krachtiger voedsel gebruiken kan, dat daardoor zelfstandiger wordt, is nog al wat gevaarlijk voor een Ministerie, en eene Kamer-meerderheid van de »tegenovergestelde rigting«.

»Dat alles, mijnheer VAN HALL, hadt gij behooren te overwegen. Gij hebt het niet gedaan, en dus aan uwe roeping niet beantwoord.

»Wij bestrijden derhalve uw hoofdstuk; want de uitgaven, die gij voorstelt..... *zijn niet hoog genoeg!* Waarom het eindcijfer niet met één millioen ten minste verhoogd? Dan ware in eens het lastige voorstel, tot afschaffing van den accijns op het geslagt, den bodem ingeslagen. En inderdaad, ware zoodanig millioen niet beter besteed, bijaldien het op hoofdstuk III werd overgebragt? *Vleesch* wordt toch niet meer gegeten door het volk... en welk een nut, welk een voordeel voor het land, zouden onze diplomaten uit zoo een millioentje kunnen putten!

»Overzie dan toch eens de ellende, mijnheer VAN HALL! waarin onze diplomatie verkeert! Zij zijn gelijk aan »mooije meisjes«, die leelijke kleederen dragen: zij kunnen niet aan den man komen! Zij zijn gelijk aan »dienstboden«, die, in plaats van een fatsoenlijk, een onfatsoenlijk loon bekomen (poëtische beelden van den dichter VAN LENNEP). Hoe wilt gij bijv. dat onze gezant te Parijs leve met ƒ 20,000, te Londen met ƒ 30,000, te Petersburg met ƒ 26,000 's jaars? De gezant te Petersburg kan zelfs geene vrouw medenemen; want het is onmogelijk, om met een *wekelijks* inkomen van ƒ 520 eene vrouw te mainteneren! Onze CONDÉ'S kunnen geene VATELS meer in dienst nemen; onze diplomaten zijn langer buiten staat, om, ten bewijze, dat ons land iets anders voortbrengt dan Edammer kaas (en dat is zonder persiflage op onzen geachten ambtgenoot, den Heer DONKER gezegd), de dukaten bij handen vol langs den grond te strooijen; onze gezanten kunnen den »Czarewitz« geen koets met zes witte paarden meer present doen. Maar hierbij bepaalt zich de eindelooze ellende onzer diplomaten niet.

»Die ellende is nog veel grooter. Dwaas zijn zij, die meenen, dat diplomaten gevormd worden door eene degelijke studie en eene langdurige opleiding. Diplomaten, die hun Vaderland kunnen dienen, moeten nooit anders in hun eigen huis eten, dan wanneer zij te eten geven. De regel behoort te zijn dagelijks diners, soupers, soirées en bals. Ziedaar de academie *onzer* diplomaten. Het volkenregt, het staatsregt, de wetgeving, de handelswetgeving: dat alles behooren zij te leeren door hun omgang.... met de vrouwen, de kinderen, de bonnes, welligt de palfreniers van de overige diplomaten. Zoodanige wetenschappelijke cursus kost geld, veel geld, en hoe wilt gij, mijnheer VAN HALL, nu in 's Hemels naam diplomaten aankweeken, van wier talent Europa zich zal verbazen, wanneer gij de Natie van accijnsen zoudt ontlasten en onze diplomaten van honger liet omkomen?

»Eindelijk, mijnheer VAN HALL, moeten wij het zeer kwalijk nemen, dat gij voor *uwe bezoldiging* slechts ƒ 12,000 uittrekt. Dat is eene verkeerde zuinigheid, die het land benadeelt. Een Minister van Buitenlandsche Zaken behoort minstens een inkomen te hebben van ƒ 25,000 's jaars!«

De indruk van deze redeneringen was groot. De Kamer was getroffen door de zelfstandigheid der heeren VAN LENNEP, VAN GOLTSTEIN, DE KEMPENAER en VAN DER BRUGGHEN, die plotseling tot de »*oppositie*« waren overgeloopen en de uitgaven *niet hoog genoeg* achtten. Ook de heer VAN HALL scheen getroffen; in dit oogenblik zag hij duidelijk in, hoe moeijelijk het is in »tegenovergestelde rigting« te regeren; en hoe gevaarlijk wanneer volksvertegenwoordigers de kennis van hetgeen de diplomaat behoeft, putten uit de »*Media-Noche*« van Mevr. BOSBOOM-TOUSSAINT.

Maar de heer VAN HALL was spoedig genegen, om in de inzigten der opposanten te treden. Er zijn die meenen, dat onze Minister van Buitenlandsche Zaken evenzeer op deze oppositie was *voorbereid* geworden, als op de vragen van den heer ROCHUSSEN, betreffende den Rijnspoorweg, waarop het antwoord reeds in geschriften op de ministeriële tafel gereed lag; maar wij achten deze meening ten eenemale ongegrond.

De Heer VAN HALL antwoordde dan ook nagenoeg in dier voege:

»Dat gij, mijne Heeren! niet altijd *ja* en *amen* zoudt zeggen op alles wat wij u voorstellen, was van uwe »beproefde vaderlandsliefde« te verwachten. Gij maakt immers deel uit van eene *andere* Kamer? Ik moet dan ook beginnen met, tot mijn leedwezen, de verklaring af te leggen, dat ik gedwaald heb, dat *gij* regt hebt; maar dat bijzondere omstandigheden mij beletten voor het oogenblik aan uwen aandrang gevolg te geven.

»Ik beken dat onze gezanten veel te karig zijn beloond. Ik ga nog verder. Alle ambtenaren zijn te slecht betaald; zoo is er een ambtenaar bij mijn departement, die zoo karig beloond wordt, dat ik mij schaam hem arbeid op te dragen. Die ongelukkige man ontvangt maar ƒ 2600 's jaars. Vooral komt hier de duurte der levensmiddelen in aanmerking. Dat werkt zoo ongunstig op de uitgaven, dat al de ambtenaren en al de diplomaten nauwelijks kunnen rondkomen. Intusschen maak ik bezwaar, om uit eigen beweging al die tractementen te verhoogen. Zullen de bezoldigden requestreren, dat ze niet genoeg hebben, dan beloof ik, dat ik het loon verhoogen zal, als de eisch mij redelijk toeschijnt.«

Bij de vooropgezette stelling van den heer VAN HALL, dat diplomaten en ambtenaren niet genoeg betaald worden, zal de eisch wel redelijk bevonden worden; terwijl alsnu een algemeen petitionnement kan verwacht worden, om verhoogingen van tractement.

»Wat *mijn eigen* tractement betreft« — aldus vervolgde de heer VAN HALL — »ik ben zeer gevoelig voor de intentie. Ik moet nogtans het aanbod afslaan, omdat een Minister van Buitenlandsche Zaken niet behoort hooger bezoldigd te worden dan de andere Ministers. ..... Maar, Mijne Heeren! het inkomen van *al* de ministers is te laag, in evenredigheid van de diensten, welke zij bewijzen, van de offers, welke zij brengen, van de waardigheid, die zij moeten ophouden.«

De verhooging van één Ministerstractement: het zou onredelijk zijn; maar de verhooging van allen, dat is geheel iets anders, en het Ministerie van de »tegenovergestelde rigting« zou dan wel het idée van de »*oppositie*« als het hare willen overnemen!

Berekenen wij thans eens globaal, wat eene inrigting als »de ware afdruksels der Natie« verlangen, aan de Natie »die gewoon is te betalen en maar moet *blijven* betalen« zou kosten.

Tot basis van een Ministerstractement is door den Heer VAN LENNEP genomen ƒ 25,000. Wij hebben er negen (één is nog in de geboorte): dat zou eene vermeerdering zijn van 9 × ƒ 13,000 of gezamenlijk van ƒ 117,000.

Als onze gezanten te Parijs, Londen en Petersburg, de diplomatie moeten leeren bij vrouwen, kinderen, bonnes en palfreniers; als zij de schoonste feesten moeten geven; als de Petersburgsche Gezant eene vrouw mede neemt; als koetsen met zes schimmels present gedaan en de dukaten langs den grond gestrooid moeten worden, gelijk de paarlen van de kleeding van lord BUCKINGHAM, dan mogen deze drie diplomaten minstens hun tractement verdubbeld zien: dus ƒ 20,000, ƒ 26,000 en ƒ 30,000 meer = ƒ 76,000.

Maar nu is niet enkel gesproken van deze drie gezanten; er is gesproken van *allen*, die tot de diplomatie behooren, en de Minister heeft er in toegestemd. De kosten van de buitenlandsche zendingen bedragen, na aftrek van de drie opgenoemde tractementen ƒ 257,260. Om het voorgestelde doel te bereiken mag deze som minstens met *een vierde* verhoogd worden: dus ƒ 64,315.

De ambtenaren, die zoo slecht betaald worden en die slechts thans behoeven te petitionneren, om meer te krijgen, ontvangen uit de verschillende hoofdstukken der Staatsbegrooting ƒ 700,000. Stelt daarvoor slechts eene verhooging van een zesde of: ƒ 110,000.

Dan zal worden *meer* uitgegeven:

Aan Ministerstractementen	ƒ 117,000
Aan onze gezants-tractementen	- [illegible]00
Aan verhooging der overige diplomatieke tractementen	- [illegible]15
Aan verhooging der ambtenaren-bezoldiging	- [illegible]000
Totaal	ƒ [illegible],31[illegible]

Alleen door de belasting op het tonnengeld *niet* af te schaffen, of nog een opcentje te leggen op het *gemaal* of het *geslagt*, zou de som kunnen gevonden worden.

Het is waar, men zal dan de Natie niet ontwennen „aan de gewoonte om veel te dragen," maar daarentegen zullen de Ministers, diplomaten en ambtenaren niet meer te lijden hebben van de duurte der levensmiddelen; zullen hollandsche staatslieden omgang kunnen hebben met vrouwen, kinderen en bonnes van vreemde diplomaten; zal het hollandsche geld kunnen stroomen over de tapijten van vreemde gezanten, en zullen de VATEL's den roem van ons staatsbeleid, in tropheen van kasserollen en braadpannen, stichten!

Ziedaar waar ons geld, onder het bestuur der „tegenovergestelde rigting," heen zal gaan.

Het *Journal du Limbourg* laat zich steeds brieven schrijven uit de residentie, die, met kennelijk doel, letterlijk vol zijn van „logens." Wij meenen telkens het lezend publiek daarop attent te moeten maken. Welligt dat de eerlijke correspondent van het Kameleons-blad, in vervolg van tijd, eenige andere instructiën van zijn „Meester" ontvange.

De Correspondent geeft een verslag van de avondzitting van Zaturdag jl. en sprekende over het incident betrekkelijk de verkiezingen, zegt hij:

„De Heer VAN HOËVELL verlangt, dat de Kamer eene *enquête* bevele omtrent deze feiten.

„Maar dat voorstel wordt niet ondersteund."

Zoovele woorden, zoovele onwaarheden. De heer VAN HOËVELL zeide het volgende:

Mijnheer de Voorzitter, zoo ik de vraag van mijn geachten vriend uit Dokkum (den heer ter Bruggen Hugenholtz) en het antwoord des Ministers wel begrepen heb, dan moet de Minister ten sterkste afkeuren dat plaats hebben gehad die verkeerdheden die mijn vriend hier zoo even heeft medegedeeld. Want de Minister heeft gezegd: de Regering heeft geene de minste aanleiding gegeven tot zulke feiten. Heb ik mijn geachten vriend wel begrepen, dan heeft hij de Regering daarvan ook niet beschuldigd. Maar hij heeft gezegd, dat dergelijke verkeerdheden door autoriteiten gepleegd zijn. Nu geloof ik, dat het voor de Regering niet genoeg is die te ontkennen, maar dat zij verder moet gaan en onderzoeken. Want is dit zoo, dan hebben die ambtenaren, volgens de verklaring van den Minister zoo even gehoord, gehandeld tegen den wil der Regering. En aangezien het van zeer groot gewigt is, dat in dit land de verkiezingen vrij en buiten den invloed der Regering blijven, zoowel direct als indirect, zoo geloof ik dat de Minister het met mij eens zal zijn, dat hetgeen mijn geachte ambtgenoot heeft in het midden gebragt, van groot gewigt is, en een nader onderzoek verdient.

Aan het slot van het artikel vernemen wij van het *Journal*, dat zijn correspondent is „un homme assez haut placé pour que nous ayons *toute* confiance en ses assertions."

Als dit geschrijf de stempel is van het karakter van den „homme assez haut placé;" wij zouden het *Journal* liever een vergeten burger tot correspondent toewenschen, maar die een eerlijk hart bezit.

Wij ontleenen nog eenige zinsneden aan de voortreffelijke brochure: „*Het voorstel der negen mannen*," uitgegeven door de heeren H. C. A. THIEME en ZONEN, te Amsterdam.

Thans geldt het de wederlegging van het verwijt, dat de voorstellers de Regering zouden willen bemoeijelijken, dat zij de Regering zouden hebben *vooruitgeloopen*.

Na voldingend te hebben aangetoond, dat het Koninklijk besluit van 15 Sept. jl. niets beteekenend is en dat de Regering verklaard heeft niets *meer* te willen doen, gaat de Schrijver aldus voort:

Wat heeft dus de Regering gedaan om den bestaanden nood te verligten? Niets anders dan een maatregel genomen, die op zich zelf buiten eenigen twijfel goed en loffelijk is, doordien hij ons op nieuw eene schrede nader brengt tot den vrijen handel, door geen internationale belemmeringen meer beperkt, maar die in verband met de omstandigheden van het oogenblik weinig doeltreffend verdient genoemd te worden. Een maatregel, die niets anders dan een bloot negatief nut kon hebben, en waartoe de Regering nog maar alleen is overgegaan omdat ze niet wèl anders kon. Maar een maatregel, in geen geval en in geenerlei opzigt geschikt om de bestaande ellende te helpen lenigen en de vrees voor de toekomst te verminderen.

Wat de Regering gedaan heeft, is dus voorzeker niet te veel. Het is geen desorganiserende maatregel, waaraan ze zich heeft schuldig gemaakt.

Maar hare handeling van 15 Sept. staat niet op zich zelve. Ze is een onmiddelijk uitvloeisel van de regels, die de Regering op het gebied van het belastingstelsel navolgen zigtelijk heeft gesteld. Dat de eerste levensbehoeften — brood, vleesch, brandstoffen — met hooge accijnsen zijn bezwaard, is een bekende zaak. En een buitengewone vermeerdering van den invoer uit het buitenland is op dezen oogenblik, in verband met de gesteldheid der meeste overige landen van ons werelddeel, niet te verwachten. Slechts twee middelen blijven dus over, die eene daling van den prijs *kunnen* teweegbrengen. Het eene is verbod van den uitvoer. Gelukkig, dat de Regering zich daarvan afkeerig heeft verklaard. Wij, die zelven toevoer uit het buitenland van noodige zouden moeten trekken, kunnen onmogelijk van zulk een verderfelijke handelwijze het voorbeeld geven. En bovendien, zulk een maatregel zou een daling van den prijs ten gevolge hebben, en dus voordeelig werken voor den burgerstand en de arbeidende klasse, maar ten koste van de veehouders; — de gedwongen goedkoopheid zou noodzakelijk met verarming van den Staat gepaard gaan. Geen ander middel blijft dus over, dan afschaffing van de accijnsen. 't Is het eenige middel dat men beproeven kan om eene *natuurlijke* daling van den prijs tot stand te brengen. En daar komt nog iets bij. De verdienste van het helpen ligt hier voornamelijk in het *spoedig* helpen. Het is noodig, dat de put gedempt worde vóór het kalf verdronken is. Ieder vertoef is gevaarlijk.

Laat ons nu zien, wat men met grond van de Regering mogt verwachten. Laat ons zien, of de spoedige en afdoende hulp, die vereischt werd, door de Regering eigenwillig zou zijn aangebragt. Want was dat werkelijk het geval, dan zou het voorstel der negen mannen met regt als een onedel vooruitloopen van eene ijverige Regering moeten beschouwd worden.

Gelukkig behoeven we hier niet in den doolhof der gissingen rond te tasten. We hebben de meest stellige verklaringen der Regering, die ons bij het vormen van ons oordeel ten maatstaf kunnen en moeten dienen.

Reeds bij de aanbieding der begrooting voor 1854 gaf de Minister van Financiën niet onduidelijk te kennen, dat men zijne verwachtingen toch vooral niet te hoog moest spannen. „De Regering" — zeide hij — „gelooft, dat men zich voor 's hands zal moeten bepalen om in de bestaande belastingen of heffingen die verbeteringen of wijzigingen te brengen, waardoor belemmeringen of bezwaren kunnen worden weggenomen of gematigd."

En de beteekenis van dezen eigenaardigen, veel- en niets zeggenden volzin wordt opgehelderd door een zinsnede uit het antwoord der Regering op de bedenkingen tegen de wet op de middelen, in het voorloopig verslag der Tweede Kamer geopperd.

„De Regering zou het niet geraden achten, voedsel te geven aan het denkbeeld, dat in de heffing eener *income-tax* of van eene rente-belasting vergoeding zoude zijn te vinden voor eene gedeeltelijke afschaffing der accijnsen."

Aan „afdoende ontheffing van lasten" behoeft men vooreerst nog evenmin te denken. De minister heeft verklaard, dat een dergelijke maatregel door „het welbegrepen belang des lands", nog niet wordt gedoogd.

Wat men dus in den steeds klimmenden nood van de Regering te wachten had, is vrij duidelijk.

Ontheffing van lasten, afschaffing dus van accijnsen, zonder dat er een nieuwe belasting voor in de plaats kome? Neen.

Geheele of gedeeltelijke afschaffing der accijnsen, en in de plaats daarvan een inkomsten- of rente-belasting? Neen.

Men kan niets anders dan „in de bestaande belastingen verbeteringen of wijzigingen brengen." De Regering „zal het zich" ten taak stellen om daartoe het noodige te beramen."

Dat *zal* ze.

Geen besef dus van het gevaar des oogenbliks. Geen besef van den prangenden nood. Geen bereidvaardigheid tot het verleenen van dadelijke en afdoende hulp. Niets dan een vage belofte, dat ze het (over langeren of korteren tijd) haar taak *zal* achten, en eens over na te denken, of men in de bestaande belastingen ook wijzigingen zou kunnen aanbrengen. De vruchten van dat nadenken krijgen we dan, na verloop van eenige maanden, in den vorm eener wet. Inmiddels blijft de drukkendste en onregtvaardigste van alle belastingen in stand. Geen daling van den prijs der eerste levensbehoeften, heeft plaats. Zelfs geen middel wordt er toe beproefd. Om armoede en ellende te voorkomen, doet de schatkist geen enkele opoffering.

Ziedaar het vleijend vooruitzigt.

Waarlijk, wanneer men het voorstel der negen mannen beschouwt, en men vergelijkt daar de stellige verklaringen der Regering mee, dan kan alleen in een voor deze laatste ongunstigen zin gezegd worden, dat zij de Regering zijn „*vooruitgeloopen*."

Buitenland.

ENGELAND.

Een militair tijdschrift verzekert, zoo het schijnt op goeden grond, dat de regementen, welke eenigen tijd geleden naar West-Indië werden bestemd, naar de Middellandsche zee zullen worden gezonden, om de bezettingen te Gibraltar, op Maltha en op de Jonische eilanden te versterken, en wel „ten gevolge van den staat der betrekkingen met Rusland."

PRUISSEN.

De aanspraak namens den Koning, bij de opening van de Kamers gehouden, wordt te Berlijn en ook elders beschouwd als eene krachtige verklaring van zelfstandigheid, van onafhankelijkheid, en in geenen deele als oorlogzuchtig. De president naar ouderdom, die bij de zitting de leiding voerde, de heer Sybel, tot de linkerzijde behoorende, heeft dit gevoel mede uitgedrukt, toen hij voorstelde de regering dank te zeggen voor de wijze, waarop zij in de dreigende omstandigheden de zaken bestuurde." Die verklaring werd met geestdrift van alle zijden beantwoord.

SPANJE.

Men beschouwt den toestand van dit land weder als meer zorgwekkend. Er schijnt een of andere maatregel, hetzij van de zijde der partijen, hetzij van die der regering te broeijen. Men voorziet alweder eene spoedige ontbinding van de Cortes. Zeker is het, dat de tegenpartij, in hare zeer vijandige houding tegen het kabinet San Luiz volhardt.

TURKIJE.

Van verschillende zijden ontvangt men weder berigten wegens onlangs gevoerde, mislukte en weder opgevatte onderhandelingen. Volgens het *Journal des Débats* had het hof van Oostenrijk een ontwerp in gereedheid gebragt van eene rechtstreeksche schikking tusschen Rusland en Turkije, waarbij de bemiddelende mogendheden zich slechts als waarborg zouden hebben gesteld. Pruissen moet dit voorstel het eerst bepaaldelijk hebben afgeslagen, hetgeen daarna ook met Frankrijk en Engeland het geval is geweest. Zonderling klinkt het, dat laatstgemeld land er eerst zijne toestemming aan scheen gegeven te hebben.

Daarop zouden Frankrijk en Engeland gezamenlijk eene nota naar Weenen hebben gezonden, waarin bij Oostenrijk zou zijn aangedrongen, zich op eene duidelijke wijze over zijne onzijdigheid te verklaren.

Eindelijk blijkt uit deze mededeelingen in de *Débats*, dat de terugtogt van de Turken over den Donau wel degelijk een gevolg is geweest van den invloed der diplomatie; dat [illegible] toe gegeven werd uit Konstantinopel, welk bevel door den gezant van Frankrijk en Engeland was uitgelokt.

Een welonderrigt Brusselsch blad spreekt het tegen, dat tusschen beide laatstgemelde landen een afzonderlijk verdrag zou zijn gesloten; Engeland en Frankrijk zijn zeer eensgezind nopens de Turksche zaak, doch zonder zich daartoe nog in een bepaald traktaat verbonden te hebben.

De *Times* zegt in zijn jongste N°., dat de aanvallen van Rusland moeten wederstaan worden, dat het gezag van het volkenregt moet worden gehandhaafd en Europa's waarborg behouden; doch dat daartoe twee wegen openstaan: vrede of oorlog; dat vorige geslachten de dwaasheid hebben gehad in oorlogen, die twintig jaren duurden, menschenlevens en schatten zonder einde te verspillen; dat men thans wijzer handelt met te trachten de zaken nog in der minne te schikken. Daartoe bestaat nu nog mogelijkheid, nu de strijd zich tot de Donau-Vorstendommen alleen bepaalt. Later, wanneer er eene algemeene verwarring ontstond, zou dit onmogelijk zijn. Er is dus noodig, om het gewenschte doel te bereiken, vriendschappelijke medewerking van de vier mogendheden en de *Times* geeft te verstaan, dat nu alle pogingen worden aangewend, om dit groote doel te verwezenlijken.

Het *Journal de Francfort*, dat men verzekert, dat onder Russisch invloed wordt geschreven, zegt in zijn jongste N°.

„De *Times* van 19 Nov. poogt aan te toonen, dat de pligt van Oostenrijk en Pruissen is om, gezamenlijk met de twee andere groote mogendheden, Rusland tot den vrede te bewegen.

„Maar de *Times* vergeet ééne zaak, namelijk, dat Rusland zonder dat reeds tot den vrede geneigd is, en aan Oostenrijk verklaard heeft, dat het bereid was voorstellen van schikking van de zijde der Porte te ontvangen.

„De vier mogendheden moeten zich dus tot Turkije wenden, ten einde gezamenlijk bij dien staat aan te houden dat deze voorstellen doe welke Rusland kan kunnen aannemen."

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN DONDERDAG, 1 DECEMBER.

In deze zitting zijn weder ingekomen een aantal adressen van adhaesie aan het voorstel der negen leden.

De Kamer heeft zich het eerst bezig gehouden met het opmaken van de lijst der kandidaten voor de vacature in de algemeene rekenkamer.

Voor den *eersten* kandidaat, verkregen bij de eerste stemming de heeren P. J. Bachiene 24, Pfister 7, Rheede van Oudtshoorn 6, J. van den Bosch 3, Hovy 4, en verscheidene andere personen enkele stemmen.

Bij de *tweede* stemming verkregen de heeren Bachiene 25, Pfister 8, Rheede van Oudtshoorn 8, Mr. W. G. Hovy 15, Schildhuis 4, J. van den Bosch 3 en verscheidene andere personen enkele stemmen.

Bij de *derde* stemming, die plaats had tusschen de heeren Bachiene, Pfister, Hovy en Rheede van Oudtshoorn, verkregen de heeren Bachiene 30 stemmen, Hovy 4, Rheede van Oudtshoorn 12 en Pfister 18 stemmen, zoodat nu werd overgestemd tusschen de heeren Bachiene en Pfister. Bij deze stemming verkreeg eerstgenoemde 34 stemmen, de tweede 30; ten gevolge waarvan de heer P. J. BACHIENE, oud-lid der Tweede Kamer, zal geplaatst worden als *eerste kandidaat* op de lijst.

Tot *tweeden* kandidaat werd bij de 4de stemming benoemd de heer J. J. Pfister, directeur der registratie en [illegible]

domeinen van Z. Holland, met 34 tegen 32 stemmen, die zich op den heer Rheede van Oudshoorn vereenigden.

Tot *derden* kandidaat, mede bij de vierde stemming de heer v. Eijk, met 34 tegen 29 stemmen, die de heer Rheede van Oudshoorn bekwam.

Aan de orde is thans de voortzetting der beraadslaging over het Vde hoofdstuk der Staatsbegrooting (*Binnenlandsche Zaken.*)

De artt. 71 tot en met art. 79 worden aangenomen, na eene korte discussie over het Buiksloter veer.

Over art. 80, dat ten bedrage van *f* 275.633.33 subsidiën toekent aan besturen, maatschappijen en instellingen, als bijdragen tot de bekostiging van werken, ontstaat eene uitvoerige discussie tusschen de heeren ZYLKER, SCHIMMELPENNINCK V. D. OIJE, ELOUT, STICHEA VAN DOMBURG, VAN LIJNDEN en REINDERS, welke heeren allen aandrongen op het verleenen van subsidiën, ten behoeve van werken, uit te voeren in hunne districten. De heer ELOUT betuigde alsnog de noodzakelijkheid van eene meerdere splitsing van het artikel. Nadat de Min. de gemaakte bedenkingen beantwoord en over het meer of minder nuttige der aangevraagde subsidiën zijn oordeel had te kennen gegeven, werd art. 80 aangenomen.

Art. 81 lokte geenerlei discussie uit.

Alsnu werden geopend de algemeene beraadslagingen over de VIIde afdeeling (*Onderwijs*).

De heer GROEN was het eerst aan het woord. Spr. begon met er op te wijzen, hoe vele jaren achtereen men de regeling van de wet op het onderwijs heeft verschoven; en hij was van meening, dat men die wetten ook nu nog niet zou kunnen verwachten. Intusschen geloofde hij, dat men toch veel zou kunnen doen, om in de bestaande gebreken te voorzien.

Omtrent het bijzonder lager onderwijs wenschte hij, dat het tegenwoordig Ministerie volgen zou het voorbeeld van het vorige, dat zich door zijne circulaire van 2 Dec. 1849 zoo uitmuntend verdienstelijk had gemaakt. En hier betoogde hij, dat wanneer gevraagd werd, « wat de anti-revolutionnaire partij ooit had verrigt,» die partij veel had gedaan voor de vrijheid van godsdienstige bijeenkomsten en van het bijzonder lager onderwijs.

Betreffende tot het openbaar lager onderwijs verklaarde Spr., dat zijne partij wenschte indachtig te zijn op de regten van den Staat, die deze had op het onderwijs; maar van den anderen kant ook, dat de Staat zijne *pligten* nakwam ten aanzien van kerk en onderwijs. De geheele inrigting van de openbare scholen behoorde op die wijze te geschieden, als zij voldoen kon aan de behoeften der Natie, zoo als deze in godsdienstige gezindheden is samengesteld.

Spr. hoopt dat de Minister, ook zonder de benoeming van eene staats-commissie, in een en ander moge voorzien. Daarna ontwikkelt de Spr. het stelsel van de wet van 1806, dat naar zijne meening was een christelijk beginsel, en betoogde in het breede, reeds zoo vele malen gedaan, dat die wet van lieverlede in aard en strekking was ontaard. Spr. verlangt 1°. dat van Staatswege op de openbare scholen voor de *opvoeding* gezorgd worde; 2o. dat die opvoeding *christelijk* zij en 3o. dat dit christelijk niet afhankelijk zij van de burgerlijke autoriteit, maar ondergeschikt aan het geestelijk gezag der onderscheidene gezindheden, en ten 4e. dat bij de regeling dezer geheele zaak zoo min mogelijk dwang worde gebruikt.

Dringend verzoekt Spr. eenige explicite verklaring van het Ministerie omtrent een en ander, omdat het hier gold een [illegible] verlangen en in de verklaring van 26 April jl. daarover het diepste stilzwijgen is bewaard geworden.

Spr. komt nu tot de benoeming der professoren in de godgeleerdheid, (waarvan de *Nederlander* reeds het noodige vooraf had geannonceerd). Hij zou er zeer weinig over zeggen, daar hij overtuigd was, dat andere leden dat punt breedvoeriger zouden behandelen. Hij zou met het oog op de regten der Hervormde gezindte, alleen vragen, hoe de inhoud van artt. 54, 58 en 59 van het Koninklijk Besluit van Februarij 1815 en art. 10 van het Besluit van 5 Dec. 1816, in verband werd gebragt met de verklaring der Regering, dat bij de benoeming der professoren in de godgeleerdheid alleen op de wetenschap in het algemeen behoorde gelet te worden. Hij achtte de regeling van dat punt zeer urgent, gelijk over het algemeen de toestand der hoogescholen zeer veel te wenschen overliet. Vooral wenschte hij vermeerdering van het getal hoogleeraren, met inachtneming van de onderscheidene rigtingen in de wetenschap; ten betooge waarvan hij het voorbarig en de verderfelijke gevolgen, van een tegenovergesteld stelsel in het breede ontwikkelde.

In verband met het onderwijs verdedigt de Spr. zijne partij tegen de beschuldiging, dat zij, onder begunstiging van tweedragt, zou terugwillen naar het despotisme van Lodewijk XIV en naar de kerkregelen van Dordt; en ten slotte wijst hij daarop, dat hij de natie niet zou miskennen, als hij verklaarde, dat duizenden van den minderen stand, boven afschaffing van belastingen, verlangden verbetering van School en Kerk.

In het belang van het Ministerie achtte Spr. de regeling van het onderwijs, in den door hem opgegeven zin, noodig; want door de anti-revolutionnaire partij was dat Ministerie in zekeren zin op het kussen gekomen, en die partij kon dat Ministerie niet anders ondersteunen dan naar de eigenaardigheid *harer* beginsels. De stand der partijen was nog zoodanig, dat de anti-revolutionnaire partij zoo niet een *onmisbaar*, dan toch een *bruikbaar* element voor het Ministerie mogt genoemd worden. [De heer GROEN vroeg hier het loon voor de medewerking van de April-beweging]; en als het nu niet aan deze bescheiden wenschen toegaf, de anti-revolut. partij zou het niet langer naar de eigenaardigheid harer beginselen kunnen steunen.

De heer BOSSCHA betoogt, dat wanneer men klaagt over de karigheid, waarmede «kunsten en wetenschappen» worden gesubsidieerd, men niet behoort uit het oog te verliezen, dat de sommen, toegekend aan de hoogescholen, ook daartoe behooren. Spr. hoopte, dat steeds onbekrompenheid omtrent deze zaak moge blijve heerschen, en hij wenschte dat de Regering vooral hare aandacht wijdde aan de intellectuele welvaart der Natie, maar dat dit geschiede met eenheid van inzigt en naar een vast stelsel. Spr. meende toch, dat men tot dus ver slechts hier en daar maatregelen had genomen, welke bewezen, dat men zich geene vaste regelen had voorgeschreven. Dit bevreemde echter de Spr. niet, omdat hier te lande het gewigtig onderwerp van het *onderwijs* was ingedeeld in een reeds uitgebreid departement; terwijl elders daarvoor meestal in verband met de Eeredienst, een afzonderlijk departement bestond.

Als een der noodlottigste gevolgen daarvan was ook, dat sedert 8 jaren te vergeefs o. a. verbeid wordt, eene zoo noodige herziening van de academische verordeningen; dat men intusschen niets anders heeft gedaan dan commissiën te benoemen, staatsexamina in te stellen, af te schaffen en weder in te stellen, en zoo vele andere tegenstrijdige maatregelen meer. Spr. hoopte verder dat de Min. zou overgaan, om, door toevoeging van nog andere afdeelingen aan de akademie van wetenschappen, zoo veel mogelijk te herstellen het nadeel, dat, door verbetering van het Instituut, aan onze reputatie in het buitenland zou hebben berokkend. Omtrent de metereologische waarnemingen te Utrecht, het sterrekundig observatorium te Leijden, en andere bijzondere punten, bragt Spr. belangrijke bedenkingen in het midden, welke wij echter, wegens beperktheid van ruimte, niet in bijzonderheden kunnen mededeelen.

De heer VAN LENNEP is dank schuldig aan den Heer BOSSCHA, dat hij hem de moeite heeft bespaard om lang te spreken; en de Kamer mogt dien spreker danken, omdat nu de Spr. slechts zeer weinig zou behoeven te zeggen. Hij verbaasde zich, dat, ondanks de verklaring van 26 April jl., het Ministerie niet het minste, bij deze afdeeling, had gedaan om te toonen, dat het ernstig gemeend was geweest met dit programma.

De natie was de *taal*, volgens den Spr., en hij wees op de verderfelijke gevolgen, toen de natie hare *taal* en hare *geschiedenis* had vergeten. Door dat vergeten alleen, doordien de vrouwen geen Hollandsch meer konden spreken, was het NAPOLEON «den dwingeland» gelukt, om hier in het land de baas te spelen. En om nu te zorgen, dat zoo iets niet weder gebeurde, wenschte de heer VAN LENNEP een ferm onderwijs in de Hollandsche geschiedenis en in de Hollandsche taal, en zulks van elkander afzonderlijk gescheiden. (Er zijn, die meenen, dat geen professor in de taal, al ware het VAN LENNEP zelf, in staat zou zijn, om zoo een nieuwen «dwingeland» aan gene zijde van den Moerdijk te houden.)

De heer GEVERS VAN ENDEGEEST wil niet gaarne met den heer GROEN de gebreken schetsen, maar, nederiger, zich voegen bij hen, die de practische zijde van het onderwerp hebben beschouwd. Hij vereenigde zich dus in allen deele met hetgeen gezegd was door den heer Bosscha, en in het bijzonder ontwikkelde hij de gronden van deze zijne ondersteuning ten aanzien van de stichting van een nieuw observatorium te Leijden.

De Heer VAN DER BRUGGHEN wenscht juist in hooger spheren te zweven op zijne homogeniteit aan den dag te leggen met «zijn geachten staatsman, spreker en vriend» (den Heer GROEN); hij zou dan ook niet schroomen, om de antirevolutionnaire leer te prediken; hij zou het doen ondanks den smaad en de spotternij, die zoodanige prediking treft, en, al ware hij niet overtuigd, alleen uit pleisier om zoo een veldsman, als de heer GROEN was, te mogen volgen. Alsnu trad de Spr. in den kring dier hoogere sferen, welke allen neerkwamen op het reeds door den heer GROEN ontwikkelde, en waarop *de Nederlander* sinds vier à vijf nummers in onderscheidene citaten en fragmenten bereids het antirevolutionnaire publiek had voorbereid.

De slotsom van den Spr. was o. a., om aan te toonen, dat het Gouvernement verpligt was, om in Utrecht nog een professor te benoemen in de godgeleerdheid, *boven het wettig bepaalde getal*, ten einde aan den dichter en christen, die heel het vaderland lief had (de hr. DA COSTA?) gelegenheid te geven een professoralen steel te bekleeden.

Morgen ten 11 ure voortzetting.

's Gravenhage, 1 December.

Z. M. heeft goedgevonden: 1°. eervol ontslag te verleenen aan de heeren: P. J. de Hoop en D. P. Oppedijk, als rekenmeesters der contributie Wijmbritseradeels cum annexis zeedijken; 2°. te benoemen: tot dijkgraaf van den Auvergnepolder, prov. Noordbrabant, den heer C. Volkers; tot tweeden gezworen van den Oud-Gastelsepolder, prov. N. Brabant, den heer G. Dankers; tot hoogdijkheemraden van het Oudeland van Altena, prov. Noordbrabant, de heeren C. A. de Jong en B. A. van der Colff; tot buitengewoon heemraad in het polderdistrict de Marsch, Liede en Oudewaard, provincie Gelderland, den heer H. van de Poll; tot gezworenen in den Weipolder onder Ooltgensplaat, Z. Holland, de heeren J. Hobbel en A. van Weel Dz.; tot hoofdingeland van den Zijpe- en Hazepolder, prov. N. Holl. den hr. J. Kruijer; tot heemraad van den polder het Hoornder Nieuwland op Texel, provincie Noordholland, den heer A. Spigt; tot hoogheemraad van den Lekdijk bovendams, provincie Utrecht, den heer F. de Ridder; tot dijkgraaf van den Lekdijk bovendams, provincie Utrecht, den heer Mr. J. H. C. van Hengst; tot dijks-gedeputeerde bij de vijf deelen Zeedijken contributie binnendijks, provincie Friesland, den heer jhr. U. J. H. van Heijma thoe Kingma; tot dijks-gedeputeerde bij de vijf deelen Contributie buitendijks, provincie Friesland, den heer J. A. Hibma; in het bestuur van Wijnbritseradeels zeedijken, provincie Friesland, tot gedeputeerden, J. A. Visser en H. Oneides; tot mindergetallen de heeren R. J. Veldhuis, J. IJkema, M. R. Vierstra, A. J. Breeuwsma en H. L. Nauta, en tot rekenmeesters de heeren J. Wouters, A. H. Tromp, J. ten Cate, van Gronggrijp, J. W. Oppedijk en E. W. van Popta; tot lid van de directie van het Tienkarspelen Zijlvest, provincie Groningen, den heer A. A. Maarsing.

Z. M. heeft aan H. Magré, gewezen geregtsdienaar te Doornspijk, een pensioen verleend ten bedrage van *f* 233 's jaars, en aan F. W. Heinrici, gewezen geregtsdienaar te Hardinxveld, een pensioen ten bedrage van *f* 138 's jaars.

Z. M. heeft verleend de volgende pensioenen, als aan: R. G. Helman, ontvanger der directie belastingen in en uitg. regten en accijnsen te Winterswijk *f* 818; J. Holthuis, idem der accijnsen te Wirdum *f* 120; J. Hendriksen, commies der 3de klasse bij 's Rijks belastingen te Enter *f* 243; J. van den Dries, wed. van M. J. Meij, in leven commies der 2de klasse bij 's Rijks belastingen te Sas van Gent. *f* 180; M. J. Nolet, wed. van J. H. Weijll, in leven beziener bij het kantoor der Rhijnvaartregten te Tiel *f* 237; A. T. van Grasveld, wed. van D. C. Meijnet, in leven ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Harderwijk *f* 750; C. E. Kuneman, wed. van J. C. van der Kellen, in leven visiteur der in- en uitg. regten en accijnsen te Vlieland, *f* 690; S. J. H. en S. P. C. Terstraaten, minderjarige kinderen van wijlen A. B. J. Peppe, in leven wed. van P. Terstraaten, onder voogdij van A. J. M. Bogaert, in leven ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Heusden; *f* 180; J. E. en J. H. Pots, minderjarige kinderen van wijlen G. R. Pots, onder voogdij van diakenen der Hervormde gemeente te Assen, in leven commies der 2de klasse bij 's Rijks belastingen, *f* 47.

Het berigt, in de *Amsterdamsche Courant* geplaatst en door andere dagbladen overgenomen, volgens hetwelk het standbeeld ter eere van wijlen Koning Willem II, den 6 December zou worden onthuld, is ongegrond. De dag der onthulling is nog niet bepaald.

* Het heeft Z. M. den Koning behaagd in te teekenen op de Nederduitsche vertaling van de Geschiedenis der Vereenigde Staten van Noord-Amerika sedert de ontdekking van Columbus, door Richard Hildreth, esq. » waarvan de overzetting, met aanteekeningen voorzien, zal geleverd worden, door den heer M. Keijzer, volgens prospectus door den Boekhandelaar H. C. Susan CHz., alhier gratis uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld.

Men verneemt, dat de Christelijke Afgescheidene Gemeente alhier vergunning heeft verkregen, om eenmaal 's jaars eene openbare collecte te mogen doen ten behoeve van hare armen.

Z. M. heeft den uitvinder van het gipsverband, den officier van gezondh. 1ste klasse Mathijsen, tot ridder van de Eikekroon benoemd.

Onder het aantal adressen, ook heden in de zitting der Tweede Kamer ingekomen tot aanprijzing van het voorstel der negen leden, trok vooral onze aandacht het adres van den Heer D. Niekerk, koopman en vleeschhouwer aan den Leischendam.

Dit adres, waarvan men ons een afschrift heeft toegezonden, verdient eene bijzondere overweging, omdat de adressant een der voornaamste vleeschouwers en veehandelaars van Zuid-Holland daarbij aanneemt, om, in de gegeven gevallen, het vleesch 5 pct. per 5 oncen *minder* te leveren, wanneer de accijns op het geslagt werd afgeschaft.

Het adres luidt aldus:

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Geeft te kennen D. Niekerk, Koopman en Vleeschhouwer aan den Leidschendam.

Dat hij met vreugde heeft vernomen, dat door eenige leden het voorstel is gedaan, om de belasting op het geslagt af te schaffen; daar het buiten eenige tegenspraak is, of de wegneming van die belasting *moet* den prijs verlagen, waarvoor het vleesch aan den verbruiker kan worden geleverd;

dat het toch zoo klaar is als de dag, dat wanneer hij, D. Niekerk, bij het slagten van een os ter waarde b. v. van *f* 200, — aan landsbelasting betalen moet de som van *f* 31, — hij dan het vleesch zoo duur moet verkoopen, dat hij, behalve vergoeding voor zijne andere onkosten, voor intrest van het niet à contant betaald wordende, voor verdiensten, voor patent-belasting, enz. nog voor dat vleesch *f* 231 terug ontvangt,

dat dus de verbruiker voor het vleesch *f* 231 moet betalen, terwijl hij zonder die belasting, slechts *f* 200 zou hebben behoeven te voldoen;

dat hij, als deskundige, kan verzekeren dat bij het weggaan der belasting *de vleeschprijs* MOET *dalen*; indien de *veeprijzen* blijven op hun tegenwoordig standpunt; en dat hij zoo stellig daarvan overtuigd is, dat in dat geval hij nu voor alsdan wil aannemen het vleesch minstens een stuiver, per 5 oncen *goedkooper* te leveren;

dat hij niet weet of de prijzen op hun tegenwoordig standpunt blijven zullen: en verhooging van prijzen door uitvoer naar Frankrijk, enz. zeer wel denkbaar is; doch dat hij zeker overtuigd is, dat de vleeschprijzen *niet* zoo sterk zullen rijzen bij vermeerderenden uitvoer, wanneer de belasting is weggenomen, dan wanneer de belasting blijft bestaan;

dat toch niet voorbij mag gezien worden, dat, juist om de belasting die de inlandsche kooper te voldoen heeft, hij niet zoo hooge prijzen kan besteden als de buitenlander, die door geene belasting den prijs van het aangekochte vee ziet verhoogen, en dat dus de belasting zelve, niet alleen onmiddellijk den prijs van het vleesch verhoogt, maar daarenboven nog de uitvoer in

de hand werkt, de schaarschte bevordert, en den vleeschprijs naar boven drijft;

dat vermindering van den vleeschprijs hoogst noodzakelijk is, daar het voor hem, D. Niekerk, bij zijne ondervinding, uit leverantie zoowel ten platten lande als ter stede van 's Gravenhage, duidelijk is dat de consumtie van vleesch afneemt, en de grens, waar het vleeschgebruik begint, zich al hooger en hooger optrekt;

dat, naar zijne overtuiging, niets daaraan is te doen, dan afschaffing van belasting, dewijl belemmering of verbod van uitvoer nog erger geneesmiddel zou zijn dan de kwaal zelve.

Weshalve hij met alle eerbiedigheid verzoekt, dat de Kamer het gezegde voorstel moge aannemen.

Leidschendam, 't Welk doende, ezn
den 28 November 1853

Wij zijn in staat gesteld zegt, de *Provinciale Zeeuwsche Courant*, onderstaand, door een aantal onzer geachte stadgenooten onderteekend adres aan de Tweede Kamer der Staten Generaal, ter ondersteuning van het aanhangig voorstel tot afschaffing van den accijns op het geslagt en van het tonnegeld, mede te deelen.

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal,

Geven eerbiedig te kennen de ondergeteekenden, allen kiezers, wonende te Middelburg;

dat zij met de meeste belangstelling en genoegen hebben kennis genomen van het voorstel door negen geachte leden uwer vergadering gedaan, tot afschaffing van den accijns op het geslagt en van het tonnegeld;

dat zij zouden vermeenen aan hunne verpligting als staatsburgers te kort te doen, zoo zij zwegen en zich onthielden van hunne goedkeuring van dat voorstel kenbaar te maken, nu het, om redenen daar buiten gelegen, door sommigen wordt voorgedragen als ontijdig en anti-nationaal;

dat zij, ten aanzien der beweerde ontijdigheid, zich geheel vereenigen met hen, die van oordeel zijn, dat het tijdige van de afschaffing der belasting op het geslagt zijnen grond vindt in de buitengewone duurte van alle levensmiddelen, die een kommervollen winter doet te gemoet gaan, en in de omstandigheid, dat de opbrengst der openbare middelen en alzoo de toestand der rijks schatkist de voorgestelde afschaffing, zonder equivalent, gedoogt, zoo als de voorstellers bij hunne memorie van toelichting overtuigend hebben aangetoond,

dat zij, wel verre van zoodanig voorstel als anti-nationaal te beschouwen, in tegendeel vermeenen, dat verligting van den druk der belastingen, die de ontwikkeling der volkskrachten belemmeren, mits de behoeften der openbare dienst het veroorloven, sedert lang een wensch is, door de geheele natie gekoesterd, en derhalve het voorstel daartoe als eene nationale zaak bij uitnemendheid moet worden beschouwd;

dat zij evenzeer de te hulpkoming der niet bemiddelde burgerklasse, die het grooter deel der natie uitmaakt, als eene nationale behoefte beschouwen, omdat de welstand dezer talrijke klasse op de geheele bevolking gunstig terug werkt, waardoor middellijk de armoede wordt verminderd;

dat zij de bewering, geput uit hetgeen na de afschaffing van den accijns op het varken- en schapenvleesch heeft plaats gehad, alsof die afschaffing de verhooging van den prijs dier waarde zoude hebben te weeg gebragt, bezwaarlijk als ter goeder trouw gedaan, kunnen aanmerken; als zijnde het van algemeene bekendheid, dat de duurte van het varkenvleesch sedert en niettegenstaande de afschaffing van den accijns, veroorzaakt is door den geringen voorraad dier waar, zoowel ten gevolge van eenen aanzienlijken uitvoer, als van eene in den laatsten tijd onder de varkens geheerscht hebbende ziekte, gevoegd bij de tegenwoordige duurte der levensmidelen van dat vee, waardoor de productie wordt tegengehouden.

Eindelijk vermeenen de ondergeteekenden, dat ook de afschaffing van de belasting op den buitenlandschen handel, genaamd het tonnegeld, als moetende leiden tot meerdere handelsbedrijvigheid en vertier, waardoor de volkswelvaart bevorderd en de nationale rijkdom vermeerderd wordt, mede eene nationale zaak te achten is, die de meest naauwgezette overweging der Staten-Generaal ten volle waardig is.

Redenen waarom de ondergeteekenden, u, mijne heeren! eerbiedig verzoeken, uwe goedkeuring te hechten aan het boven bedoeld voorstel tot afschaffing van den rijks-accijns op het geslagt en van het tonnegeld.

Middelburg November 1853.

Men verneemt, dat ook door de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Middelburg, een adres aan de Tweede Kamer zal worden ingediend, tot ondersteuning van het voorstel der 9 leden, voor zooveel betreft de opheffing van het tonnegeld.

— Men schrijft ons uit Dordrecht, dat ook daar ter stede een adres circuleert tot adhaesie aan het voorstel der negen leden tot afschaffing van het tonnegeld en den accijns op het geslagt, dat reeds door een aanzienlijk getal zoowel der gegoede als der min gegoede burgers is geteekend, waarvan de meesten vaders van groote gezinnen zijn, voor welke de accijs op het rundvleesch één der meest drukkende is; en het dus uit overtuiging teekenen.

De *Groninger Courant* meldt, dat van eene zeer geachte hand te Groningen het volgende schrijven uit Amsterdam is ontvangen: »Het aantal adressen tegen dr. MEIJBOOM is nu tot 27 geklommen, ten blijke, dat men langs verschillende wegen gemanoeuvreerd heeft. En toch kunnen die adressen niet meer dan 521 naamteekeningen aanwijzen. Die stukken zijn of worden nu aan het klassikaal bestuur verzonden met berigt, *dat men voor de identiteit der handteekeningen niet kan instaan.* — Het gering aantal handteekeningen bevreemdt, omdat men niets onbeproefd heeft gelaten, om teekenaars te winnen. De ouders, wier kroost de school voor haveloozè kinderen, hoek Bloemstraat en Baangracht, bezoekt, zijn, door den onderwijzer, op hooger bevel aangespoord, om van hunne regtgeloovigheid te doen blijken; en alzoo is het niet te verwonderen, dat er zich op die adressen een aantal schier onleesbare handteekeningen bevinden. Er is aanteekening van gehouden, daar men vermoedt, dat er zich gealimenteerden onder die formulierhelden en heldinnen bevinden. Tevens schijnt het, dat een en dezelfde zeloot op meer dan een adres van zijnen ijver blijken deed. — Het verdient opmerking, dat een aantal fatsoenlijke jonge lieden, in de Hervormde kerk gedoopt, bij ds. STUART op de catechisatie komt. Wanneer de zeloten triumferen, zal meenigeen tot de Remonstranten overgaan. Komt MEIJBOOM hier, dat ik wensch, hoop en verwacht, dan zal hij een' magtigen steun vinden.»

De vierde verkoop van gronden in den Haarlemmermeerpolder, heeft op 29 Nov. jl. te Lisse plaats gehad. Van de 780.61 in veiling gebragte bunders, zijn 583.65 bunders verkocht voor *f* 244.900, terwijl de verkoop van 196.96 bunders is opgehouden.

Men deelt ons mede, dat zich Donderdag-avond te Groningen eene nieuwe vereeniging van het *Metalen Kruis* heeft gevestigd, voor bezitters van hetzelve uit den burgerstand, enz. Het doel van die vereeniging is, even als dat der grootere vereenigingen, om den broederband als voormalige krijgsmakkers vaster, maar kosteloozer aaneen te snoeren, en daar dat kruis nimmer weder kan worden verdiend en eenmaal uitsterft, zoo strekt, onder meer bepalingen, hun doel daarheen, om aan ieder overleden lid hunner vereeniging, bij zijne begrafenis de laatste eer, als broeder van het metalen kruis, te bewijzen. *G. C.*

Correspondentie.

Het dichtstukje « *Troost* » wel ontvangen. Of het geplaatst zal worden is nog twijfelachtig.

Advertentiën.

Laatste Berigten.

Z. M. heeft goedgevonden: 1o. aan den heer S. [illegible] van Franck, op zijn verzoek, wegens verandering van woonplaats, bij het eindigen van zijnen diensttijd als commissaris van Rijkswege bij het entrepôt-dok te Amsterdam, te verleenen een eervol ontslag, onder dankbetuiging voor de door hem in die betrekking bewezen diensten; 2°. te zijner vervanging tot commissaris van Rijkswege bij het entrepôt-dok te Amsterdam te benoemen den heer A. A. Bolken.

Van wege het Min. van Binn. Zaken werd heden bekend gemaakt, dat de telegraafkantoren van den Holl. spoorweg met het kantoor van den Rijkstelegraaf te 's Gravenhage en hierdoor met de overige telegraafkantoren binnen en buiten 's lands in verbinding gesteld zijn.

De prijs voor het overbrengen van telegrafische berigten tusschen de kantoren van den spoorwegtelegraaf en die van den Rijkstelegraaf of van de daarmede in verbinding staande telegraaflijnen, wordt gevonden door het tarief der maatschappij tot [illegible] de binnen- of buitenlandsche tarieven voor het kantoor van den Rijkstelegraaf aldaar toe te passen.

Aan de telegraafkantoren buiten Nederland wordt in plaats van het volgens het tarief der maatschappij verschuldigde, een vaste prijs van *f* 1.20 gevorderd zonder dat het aantal woorden van het berigt of de te doorloopen afstand langs den spoorwegtelegraaf daarbij in aanmerking komt. Deze bepaling heeft nogtans geen invloed op de afrekening tusschen de administratie van den Rijkstelegraaf en die der maatschappij.

TRIEST, Woensdag 30 November. De heer de la Coeur, de voormalige Fransche gezant te Konstantinopel, is alhier aangekomen.

De generaal Baraguay-d'Hilliers, de nieuwe Fransche gezant, is den 21sten door den Sultan in een bijzonder gehoor met grooten luister ontvangen. In zijne aanspraak heeft hij zich verklaard voor het behoud van den vrede, doch tevens voor de handhaving van de integriteit en onafhankelijkheid van Turkije. In zijn antwoord bleef de Sultan aandringen op het intrekken zijner eischen door Rusland en op het ontruimen der Donau-vorstendommen.

Zes Engelsche en Fransche stoomschepen zouden in de Zwarte Zee kruisen.

Te Smirna had, op den 23sten, een schip van het Nederlandsche eskader schipbreuk geleden.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 1 December 1853.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	61 1/8 1/4 3/8	*Hope* 1798/1816	5	103 7/8 4
Dito Certificat.	3	73 1/8 3/16	Dito 1828/1829	5	102½
Dito dito	4	92 1/4 3/16	Cert. 1831/1838	5	94¼
O. I. Leening.	4		Dito Dito	4½	94 7/8
Amort. Syndic.	3½		Dito *Hope*	4	89 7/8 1/4
Hand.-Maats.	4½		Dito *Stieglitz*	4	87½
Belgie.			Dito dito [illegible]	4	
Certificaten.	2½		Inschr. [illegible]	6	
Do *Rothschild*.	2½	49 3/4	Certific. dito	6	69
Frankrijk.					
Obligatiën.	3		**Polen.**		
Spanje.			Obligatien	4	
Nieuwe	1	[illegible]	**Oostenrijk.**		
Dito Buitenl.	[illegible]	[illegible]			
Do Binnenl.	[illegible]	40 3/4 5/8			
Bew. Sp. Com.		5 5/16	Metalliek	5	75½ 11/16
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	89 7/8 90
Portugal.			Dito letter B	5	89 7/8 90
Londen nieuwe.	5	35 5/8 3/4 13/16	Dito 1847	2½	38 15/16 [illegible]
Dito uitgest.	4		Dito 1851/1852	2½	38 7/8

Mexic. te Lond. 3 pct. $22\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$; dito Onb. $22\frac{1}{16}$, $\frac{13}{16}$, $\frac{3}{4}$; Gren., te Lond. Uitg. $7\frac{3}{4}$.

Onze fondsenmarkt was heden over het geheel flaauwer gestemd bij tamelijk veel affaire in de hoofd- Binnenl. en Buitenl. effecten; Portugeesche blijven ¾ lager op de ongunstige Lissabonsche berigten en lager afkomende koersen van Londen.

FRANKFORT, Woensdag, 30 Nov. 5 pct. Metal. 78[illegible]; Bankactiën 1328; 1 pct. Spanje $21\frac{1}{2}$; dito 3 pct. 40[illegible]; wissel op Weenen 102.

Weinig variatie.

LONDEN, Woensdag 30 November. Consols op t. $94\frac{3}{4}$; Mexic. N. 3 pct. $24\frac{7}{8}$; Spanje 1 pct. $21\frac{7}{8}$; Certificaten $5\frac{3}{8}$; Rus. $4\frac{1}{2}$ pct. $98\frac{1}{2}$, dito 5 pct. $111\frac{1}{2}$.

PARIJS, Woensdag 30 November. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. op t. 99.[illegible]; dito 3 pct. op t. 74.10; Spanje binn. 3 pct. $41\frac{3}{4}$; dito [illegible] pct. $21\frac{3}{4}$; Belgie $4\frac{1}{2}$ pct. $96\frac{1}{4}$; Rusl. $4\frac{1}{2}$ pct. 96; N. Metal. 5 pct. 92.

WEENEN, Woensdag 30 November. Metal. 1852, 5 [illegible] $92\frac{1}{4}$; dito lett. B $109\frac{1}{4}$; N. Bankactien 1328; Loten fl. 250 $134\frac{3}{4}$; Lomb. Ven. 100; Zilver $15\frac{5}{8}$; Wissel Londen 11,19; Parijs $136\frac{1}{2}$.

Er bestaat hier eenige vrees, dat de Russen den Donau zullen overtrekken.

Bij JOH. NOMAN EN ZOON, te Zalt-Bommel[illegible]